

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ
ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ

?

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΩΣ ΦΑΣΜΑ

- ΟΡΟΣ ΟΙΚΕΙΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΜΑ ΔΥΣΚΟΛΟΣ ΝΑ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΝΑ ΣΤΑΘΕΡΟ , ΚΟΙΝΑ ΑΠΟΔΕΚΤΟ , ΕΥΧΡΗΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
- ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΟΥ, ΕΙΤΕ ΕΚΦΡΑΖΕΤΑΙ ΩΣ ΚΑΤΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ ΕΙΤΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΙΓΡΑΨΕΙ ΕΝΑ ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ:
 1. ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ,
 2. ΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ,
 3. ΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΤΕΛΕΤΕΣ,
 4. ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ,
 5. ΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ,
 6. ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ.

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ
ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΛΑΩΝ ΠΟΥ
ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΤΗ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΔΥΣΗ

- **RELIGIO**

Κικέρων: «Ο σεβασμός που το άτομο αισθάνεται στα τρία βαθμια της ύπαρξής του προς κάθε ον που είναι άξιο σεβασμού, και ιδιαίτερα προς το θείο», «η επιμελής τήρηση όλων εκείνων που ανήκουν στη λατρεία των θεών».

Αυγουστίνος: «*vera religio* – αληθινή θρησκεία» είναι αυτή «μέσω της οποίας η ψυχή επανασυνδέεται κατά τη συμφιλίωση με τον ένα Θεό».

ΑΝΑΤΟΛΗ

- **Ιουδαϊσμός (Παλαιά Διαθήκη):** **תורה** (ντατ= εντολή)
תורה (τορά=Νόμο)
- **Ισλαμ:** **din** (=δίκαιο), στη συνέχεια ταυτίστηκε με τη λέξη **Islam** (=αφοσίωση και υπακοή στο Θεό)
- **Ινδοϊσμός:** Δεν υπάρχει κάποιος όρος για τη λέξη θρησκεία. Μόνο οι λέξεις **sraddha** (=πίστη) και **Dharma** (=παγκόσμιος φυσικός νόμος) μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως συνώνυμες κατά κάποιο τρόπο.
- **Κίνα:** Η λέξη **chiao** (=διδασκαλία) δηλώνει τις τρεις μεγάλες θρησκείες της Κίνας (Κομφουκιανισμός, Ταοϊσμός, Βουδισμός).
- Ο αντίστοιχος ιαπωνικός όρος είναι ο **Kyo** και ο κορεάτικος είναι ο **hak**.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

- Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ:
 1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ. ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ. ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΣΚΗΣΗΣ/ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
- ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΘΡΗΣΚΕΙΑ:
 1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ / ΜΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ
 2. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΕΙ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ «ΕΜΕΙΣ» ΚΑΙ ΟΙ «ΑΛΛΟΙ»
- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ : Ο ΟΡΟΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΟ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ , ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ

- ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ:
 1. ΘΡΗΣΚΕΙΑ=ΕΝΝΟΙΑ, ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΙΑ ΑΦΗΡΗΜΕΝΗ ΟΥΣΙΑ
 2. ΣΥΝΕΠΩΣ: ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ

18ος αιώνας: ΦΥΣΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ –ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

19ος αιώνας: ΦΥΣΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ (ΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ) –
 ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΜΕ ΙΔΡΥΤΗ (ΤΑΣΕΙΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ) –
 ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

ΦΥΣΙΚΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ – ΗΘΙΚΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

- ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ . ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΙ!

- Η ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΜΑΣ:

«ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΝΕΝΑ ΔΕΔΟΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ. Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΛΩΣ ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΗ. ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΑΜΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΥΠΑΡΞΗ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ».

- ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ:

ΑΣ ΘΕΩΡΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

α. ΩΣ ΕΝΑ ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΟΣΜΙΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ,

β . ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΑ ΚΑΙ,

γ. ΑΠΟ ΜΙΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΝΑ ΜΙΛΗΣΕΙ ΓΙ' ΑΥΤΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΜΙΑ ΑΡΧΗ ΕΞΙΣΟΥ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΩΝΙΑ.

JONATHAN Z. SMITH

«Όχι ότι δεν μπορεί να ορισθεί η θρησκεία, αλλά μπορεί να ορισθεί, με μεγαλύτερη ή μικρότερη επιτυχία, με περισσότερους από πενήντα τρόπους».

JEAN P. VERNANT

**Μέθοδος Μελέτης Θρησκείας: «Μύθος
(Διδασκαλία – Λόγος) + Τελετουργία +
Εικονογραφία»**

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ
(ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ)
ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ
ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ